

สรุปผลการประชุม
และศึกษาดูงานเพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำรายงาน
เรื่อง ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้อย่างสร้างสรรค์
ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
ร่วมกับ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสื่อออนไลน์
คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสื่อสิ่งพิมพ์ และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป
ด้านวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และด้านโทรคมนาคม
ระหว่างวันที่ ๘ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
ณ จังหวัดนครราชสีมา

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

๑. พลตำรวจตรี พิสิษฐ์ เปาอินทร์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒. พลเอก ภิัญญ์ แก้วปลั่ง	ที่ปรึกษากรรมการ
๓. ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	กรรมการ
๔. นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	กรรมการ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสื่อออนไลน์

๑. พลเอก พิสุทธิ์ เปาอินทร์	อนุกรรมการ
๒. พลตำรวจเอก สุรพล ธนโกเศศ	อนุกรรมการ
๓. พลตรี ยนต์ บุญใส	อนุกรรมการ
๔. พลตำรวจตรี สาทร สายสมบูรณ์	อนุกรรมการ
๕. พันตำรวจเอก ญาณพล ยั่งยืน	อนุกรรมการ
๖. นายโกเมน พิบูลย์โรจน์	อนุกรรมการ
๗. นายประยูร สังข์ยุทธ์	อนุกรรมการ
๘. นายสมญา พัฒนารพันธ์	เลขานุการและอนุกรรมการ
๙. นางสาวณฉัตรกร เปาอินทร์	ผู้ช่วยเลขานุการและอนุกรรมการ
๑๐. พลตำรวจตรี เกษียร วรศิริ	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๑. พันตำรวจเอก สันตภวิชัย มากช่วย	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๒. พันตำรวจเอก บุญเผ่า บุญญะฤทธิ์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ
๑๓. ร้อยตำรวจโท สมชาย วิรมย์รัตน์	ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสื่อสิ่งพิมพ์

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญเจือ ถิ่นนคร	อนุกรรมการ
๒. นายพีระวัฒน์ รุ่งเรืองศรี	อนุกรรมการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

๑. นายชวลิต ชูขจร	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ
๒. นางธีราลักษณ์ รมยานนท์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ

ข้าราชการสำนักกรรมการ ๑

กลุ่มงานคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา

๑. นางสาวพัชรี สรวมประจำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
คณะกรรมการการพาณิชย์ฯ
๒. นายวิสมัญญา ทูลไธสงค์	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวกาญจน์กัญญา น้อยบุญแก้ว	วิทยากรชำนาญการ
๔. นายต่อศักดิ์ คุ้มปลั่ง	นิติกรชำนาญการ
๕. นางสาวฉัตรรัตน์ ไชยจันทร์สม	วิทยากรชำนาญการ
๖. นางสาวกาญจนา ลักขชร	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๗. นายอำนาจ ตรีเนตร	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

กลุ่มงานคณะกรรมการการสื่อสารและโทรคมนาคม

๑. นางสาวรัชชณี ต้นทอง	นิติกรชำนาญการ
๒. นายบรรจง ชาทุม	นิติกรชำนาญการ
๓. นางสาวภาณีชา อภิชาดกุลธร	วิทยากรชำนาญการ
๔. ว่าที่ร้อยตรี เอกศักดิ์ โชติมัย	วิทยากรชำนาญการ
๕. นายสมจินต์ จันทร์สม	วิทยากรชำนาญการ

ผู้ติดตามกรรมการ

- นางสาวณัฐปราย วรกรวิบูลศิลป์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

ที่ประชุมได้พิจารณาหารือเพื่อระดมความคิดเห็นใน ๒ เรื่อง ดังนี้

๑. การจัดทำรายงาน เรื่อง ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้อย่างสร้างสรรค์
๒. ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่งเสริมจริยธรรม และมาตรฐานสื่อมวลชน พ.ศ. รายละเอียดดังนี้

๑. การจัดทำรายงาน เรื่อง ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้อย่างสร้างสรรค์

เลขานุการและอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสื่อออนไลน์ ได้นำเสนอรายงานเรื่อง ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้อย่างสร้างสรรค์ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

จากการศึกษาของคณะกรรมการพบว่า ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อหลักคือ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อโทรทัศน์รวมทั้งผ่านสื่อออนไลน์เป็นสิ่งที่สามารถสร้างผลกระทบต่อด้านจิตใจ ความรู้สึก ภาพลักษณ์ และคุณภาพการดำรงชีวิตของผู้เสพได้อย่างมากมาย หากปล่อยให้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ โดยปราศจากการกำกับดูแลหรือดำเนินการภายใต้กรอบและครรลองของกฎหมาย อาจทำให้เกิดการลวงละเมิดเสรีภาพของบุคคลอื่น จนอาจเกิดภาวะรุนแรงถึงขั้นนำไปสู่การเสียชีวิตได้ ทั้งนี้ เนื่องจากวิถีชีวิตของสังคมไทยในปัจจุบันได้พึ่งพาข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะจากการใช้สื่อออนไลน์ และยึดถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่สำคัญไปแล้ว การปล่อยให้เกิดปัญหาการใช้สื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยไม่มีการบริหารจัดการจากภาครัฐและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้ จึงจำเป็นต้องให้เกิดการปฏิรูปการใช้สื่ออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะที่สำคัญคือ การปลูกฝังจิตสำนึกและความรู้สึกผิดชอบให้เกิดขึ้นในการใช้สื่อของสังคมไทย โดยเริ่มตั้งแต่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาลงไป การสร้างกิจกรรมการใช้สื่ออย่างมีคุณภาพ มีจริยธรรม และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น โดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการสร้างความตระหนักรู้ภัยจากการใช้และเสพสื่อ

คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะแนวทางขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ใน ๕ รูปแบบ ดังนี้

๑. การส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ให้เป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ
๒. การสร้างกลไกบริหารจัดการและกำกับดูแลการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์
๓. การเสริมสร้างและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
๔. การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม สร้างแนวทางและรูปแบบการขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน
๕. การมีกระบวนการตรวจสอบและการประเมินผล

ข้อเสนอแนะข้างต้น จำเป็นต้องมีการดำเนินการในลักษณะการบูรณาการด้านการจัดสร้างแนวความคิด การปฏิบัติการ การประสานงานระหว่างกลไกภาครัฐและภาคประชาชน โดยจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายให้มีความชัดเจน และได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐ จึงจะทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายได้ ดังนี้

๑. การส่งเสริมการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์เป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ

แนวทางแก้ไขปัญหาคือการใช้สื่ออย่างไม่เหมาะสมไม่อาจใช้มาตรการทางด้านกฎหมายหรือการจัดให้มีมาตรการทางบังคับเพียงด้านเดียวได้ แต่จำเป็นต้องมีแนวทางอื่นดำเนินการควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะด้านการส่งเสริม สร้างแรงจูงใจ หรือการปลูกฝังจิตสำนึกของผู้รับข่าวสารและผู้ใช้สื่อให้เกิดความเข้าใจในการเข้าถึงและใช้สื่ออย่างมีคุณภาพ สร้างสรรค์ มีจริยธรรม และสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย โดยมีวิธีการคือ

๑.๑ ควรจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และนโยบายเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การติดตาม การประสานงาน การสั่งการ และการประเมินผล งานของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ และควรบรรจุแผนยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทสำหรับการรณรงค์ส่งเสริมการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้วย เพื่อการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทสำหรับการรณรงค์ส่งเสริมการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

๑.๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และนโยบายเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
๒. ติดตาม ประสานงาน สั่งการ อำนวยการ และการประเมินผลงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ
๓. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการจัดทำกิจกรรม โครงการรณรงค์การใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม มีความต่อเนื่อง มีมาตรการด้านการป้องกันภัย การสร้างความตระหนักให้รู้เท่าทันสื่อ

๔. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อออนไลน์อย่างมีคุณภาพ มีจริยธรรม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

๒. การสร้างกลไกบริหารจัดการและการกำกับดูแลการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์

มีการสร้างกลไกด้านการบริหารจัดการและการกำกับดูแลให้เกิดขึ้น ทั้งนี้ ในข้อเสนอแนะด้านนี้ คณะกรรมาธิการฯ เห็นว่า ควรแยกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. ส่วนของหน่วยงานภาครัฐ ทำหน้าที่ เฝ้าระวัง จัดกิจกรรม/รณรงค์ เสริมสร้าง จริยธรรม และการมีเงินทุนสนับสนุน

๒. ส่วนการกำกับดูแลกันเองในสื่อมวลชน และผู้ใช้สื่อออนไลน์ ควรพิจารณาแยกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๒.๑ ลักษณะและประเภทองค์กร การใช้สื่อ

๒.๑.๑ สื่อกระแสหลัก ประเภทสิ่งพิมพ์ กิจกรรมวิทยุกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน และสภาวิชาชีพสื่อมวลชน มีบทบาทในจัดทำกลไกการเฝ้าระวัง และมีการรายงานกันให้รับทราบตามลำดับชั้นและประสานงานให้กลไกกำกับภาครัฐที่มีหน้าที่เฝ้าระวังทราบด้วยอีกทางหนึ่ง

๒.๑.๒ สื่อออนไลน์ กลไกภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้ใช้สื่อ ผู้ที่ได้รับการยอมรับในลักษณะเป็น "เน็ตไอดอล" และสมาชิก ให้ร่วมกันทำกิจกรรมในลักษณะการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยกัน กำกับดูแลกันเองในกลุ่มผู้ใช้สื่อ โดยอาจแบ่งกลุ่มไปตามลักษณะของสภาพสังคม พื้นที่ ประเภทของเรื่องราว ความสนใจ หรือลักษณะของเนื้อหาที่มีการเผยแพร่อยู่ในสื่อออนไลน์ โดยการรวมตัวดังกล่าวอาจก้าวไปสู่การจัดตั้งเป็นองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นนิติบุคคล หรือมีการจดทะเบียนในการทำหน้าอย่างเป็นทางการก็ได้

๒.๒ กระบวนการรวมตัวกันเองของผู้ใช้สื่อ การสร้างกลไกบริหารจัดการและกำกับดูแลกันเองในกลุ่มผู้ใช้สื่อ แม้จะเป็นสิ่งที่ยากเพราะต้องระมัดระวังว่าไม่ใช่เป็นการควบคุมหรือการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในสื่อออนไลน์แต่เป็นความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการและให้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปให้ได้ โดยหน่วยเฝ้าระวังและหน่วยที่จัดกิจกรรม / โครงการ มีการดำเนินการและขั้นตอน คือ การลงทะเบียน การศึกษาวิธีการทำงาน การประสานงาน - รายงาน และสรุปผลการปฏิบัติเพื่อให้มีกลไกบริหารจัดการและกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐทั้งในส่วน ofฐานข้อมูลการลงทะเบียน สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน การอำนวยความสะดวกสนับสนุนเงินทุน และการชี้แจงทำความเข้าใจต่อสาธารณะ

๓. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ควรวางแนวทางที่จะให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนกับการดำเนินงานของภาครัฐ เช่น การรับฟังความคิดเห็น ช่องทางการร้องเรียน เผยแพร่ต่อสาธารณะ การมีมาตรการลดภาษี รวมถึงการประกาศเกียรติคุณ และกลไกกำกับดูแลกันเองของสื่อและผู้ใช้สื่อดำเนินการโดย รับฟังความคิดเห็น ช่องทางการร้องเรียน เผยแพร่ต่อสาธารณะ และการประกาศเกียรติคุณ

๔. สร้างแนวทางและรูปแบบการขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์

เป็นการกำหนดลักษณะ รูปแบบ ตัวอย่าง และวิธีการขับเคลื่อนการปฏิรูปโดยหน่วยงานรัฐ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแบบอย่างให้เกิดแนวความคิดในการสร้างแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๕. การมีกระบวนการตรวจสอบและประเมินผล

ในการที่จะให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และเป็นจริงขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องมีกลไกในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยจะต้องมีกระบวนการในการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีรูปแบบ และวิธีการที่เป็นมาตรฐาน เพื่อนำมาบังคับใช้กับ

กลไกบริหารจัดการและกำกับดูแลของหน่วยภาครัฐ กับกลไกกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ อย่างน้อยควรมี ๔ รูปแบบ ดังนี้

๕.๑ การกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดกับหน่วยราชการ โดยให้สอดคล้องกับการเสริมสร้าง และจัดทำกิจกรรม โครงการการใช้สื่อในอย่างสร้างสรรค์ และที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ

๕.๒ กำหนดกรอบระยะเวลาในการตรวจสอบ การประเมินผลให้ชัดเจนและสอดคล้องกับการทำหน้าที่ของกลไกบริหารจัดการและกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ และกลไกกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ ทั้งนี้ ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงช่วงเวลาที่จะต้องถูกตรวจสอบและประเมินผลที่แน่นอน

๕.๓ กำหนดให้มีการรายงานจากหน่วยงานกลไกบริหารจัดการและกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ กับกลไกกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ ไปยังคณะกรรมการฯ รวมถึง ก.พ.ร. ให้มีความชัดเจน และมีกรอบเวลากำหนดไว้

๕.๔ กำหนดให้มีการแสดงแนวความคิด กิจกรรม โครงการ ที่จะวางแผนจัดทำไว้ในอนาคต เพื่อให้กลไกบริหารจัดการและกำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐ และกลไกกำกับดูแลกันเองสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ ต้องกำหนดการวางแผนงานในอนาคต เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ และได้ทราบถึงแนวโน้ม ทิศทาง และการปฏิบัติงานที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการฯ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถประเมินผลได้

โดยคณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า หากมีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์ และแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ข้างต้นแล้ว จะทำให้เกิดการใช้สื่อทั้งสื่อหลัก ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ รวมทั้งสื่อออนไลน์อย่างมีคุณภาพ มีจริยธรรมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้สังคมไทยเกิดความตระหนักรู้ มีจริยธรรม และจิตสำนึกรับผิดชอบต่อการใช้งานสื่อตามขอบเขตกฎหมาย จนอาจกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย โดยไม่ต้องใช้กระบวนการทางด้านกฎหมายในการแก้ปัญหาเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศให้สมกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูป

ที่ประชุมมีมติปรับแก้ไขรายงานในส่วนของคณะกรรมการขับเคลื่อนการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

(๒) คณะกรรมการขับเคลื่อนการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลสื่อเป็นรองประธาน กรรมการประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ อธิบดีกรมการศาสนา เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ กรรมการจากสภาวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน จำนวน ๒ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ คน โดยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นเลขานุการ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน ๒ คน ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการฯ สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในแต่ละด้าน อย่างน้อย ๓ ด้าน คือ ด้านสื่อออนไลน์ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ และด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของคณะกรรมการธิการ

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญเจือ ถิ่นนคร อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แสดงความคิดเห็นและห่วงใยว่า เนื่องจากปัจจุบันสื่อออนไลน์เป็นเรื่องที่เผยแพร่อย่างรวดเร็วและกว้างขวางไปทั่วโลก ผู้ใช้สื่อออนไลน์ต้องมีความระมัดระวัง ดังนั้น อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสื่อออนไลน์ ควรให้ความสำคัญถึงคำจำกัดความคำว่า วิขาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การมีความรู้ มีความชำนาญ และมีสมาธิซึ่งกำกับดูแลเรื่องจริยธรรมเป็นผู้อภิบาลอนุญาต หากขาดข้อใดข้อหนึ่งถือว่ายังไม่เป็นผู้มีวิชาชีพในเรื่องนั้น ๆ

๒. นายพีระวัฒน์ รุ่งเรืองศรี อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสื่อสิ่งพิมพ์ได้สอบถามในประเด็นภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและรณรงค์ให้เกิดการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์มากขึ้นเพียงใด

โดยเลขานุการและอนุกรรมการได้ชี้แจงว่า รายงานฉบับนี้มีการบรรยายละเอียดถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนไว้อย่างชัดเจนและสมบูรณ์แล้ว ทั้งจากกลไกบริหารจัดการภาครัฐ (รับฟังความคิดเห็น ช่องทางร้องเรียน เผยแพร่ต่อสาธารณะ มาตรการลดภาษี และประกาศเกียรติคุณ) และกลไกกำกับดูแลตนเองของสื่อและผู้ใช้สื่อ (รับฟังความคิดเห็น ช่องทางร้องเรียน เผยแพร่ต่อสาธารณะ และประกาศเกียรติคุณ)

๓. นายชวลิต ชูขจร ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ เห็นด้วย กรณีที่ประชุมปรับแก้ไขรายงานในส่วนของคณะกรรมการขับเคลื่อนการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ จากเดิม ให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งกำกับดูแลด้านสื่อเป็นประธาน **ปรับแก้ไขเป็น** ให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน แต่มีข้อสังเกตว่า โดยภาพรวมโครงสร้างของคณะกรรมการฯ อาจจะกว้าง แต่หากมีการวางตัวบุคคลอย่างเหมาะสม มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องระหว่างแผนยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทสำหรับการรณรงค์ส่งเสริมการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์คงไม่ขัดข้องแต่อย่างใด

ทั้งนี้ ประธานอนุกรรมการได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการได้ปรับแก้ไขรายงานให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ และนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน ในวันอังคารที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอประธานกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๒. ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่งเสริมจริยธรรม และมาตรฐานสื่อมวลชน พ.ศ.

คณะกรรมการได้ประชุมหารือต่อการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่งเสริมจริยธรรม และมาตรฐานสื่อมวลชน พ.ศ. โดยมีข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่งเสริมจริยธรรม และมาตรฐานสื่อมวลชน พ.ศ. ดังนี้

๑. จำนวนคณะกรรมการสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติ ตามมาตรา ๔๑ ให้มีจำนวนคงเดิม (๑๓ คน) โดยลดสัดส่วนคณะกรรมการจากภาครัฐหรือตัวแทนจากภาครัฐ ให้เหลือเพียง ๓ คน จาก ๔ คน คงเป็นคณะกรรมการจากภาคส่วนต่างๆ คือ จากสื่อมวลชน ๕ คน จากภาคประชาชน ๕ คน จากภาครัฐหรือตัวแทนภาครัฐ ๓ คน

๒. การปรับเปลี่ยนคณะกรรมการในสัดส่วนภาครัฐ ตามมาตรา ๔๑ ของร่างพระราชบัญญัติฯ มีแนวทางตามข้อเสนอ ดังนี้

๑) ปรับเปลี่ยนคณะกรรมการฯ จากปลัดกระทรวง ๔ กระทรวงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จากองค์กรอิสระ ประกอบด้วย

- ผู้แทนจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ผู้แทนจากคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- ผู้แทนผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๒) ปรับเปลี่ยนเป็นผู้แทนจากทั้ง ๔ กระทรวงเหมือนเดิม แต่ระบุให้เป็นตัวแทนจากกระทรวง โดยไม่ต้องจำเพาะให้เป็นตำแหน่งปลัดกระทรวง

๓) ปรับเปลี่ยนให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรอิสระ จำนวน ๒ คน ปลัดกระทรวง ๒ คน

๔) หากต้องมีผู้แทนจากภาครัฐควรเป็นตำแหน่งปลัดกระทรวงวัฒนธรรมหรือปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติและภาครัฐ เป็นหนึ่งในคณะกรรมการสภาวิชาชีพฯ

๓. ปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๘๕ ของร่างพระราชบัญญัติฯ เกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้องและมาตรการคุ้มครองผู้เสียหายจากการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน เห็นควรให้กลับไปใช้ถ้อยคำเดิมก่อนปรับปรุงแก้ไขเป็นร่างพระราชบัญญัติฉบับปัจจุบัน โดยหลักการคือการใช้สิทธิของผู้เสียหายสามารถดำเนินการได้ทั้งการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาล หรือเรียกร้องการเยียวยาแก้ไขจากสภาวิชาชีพก็ได้ และกระบวนการทั้งสองทางสามารถดำเนินการควบคู่ไปพร้อมกันได้ โดยถ้าหากศาลรับฟ้องคดีไว้แล้วก็ให้อยู่ที่ดุลพินิจของสภาวิชาชีพฯ จะดำเนินการกระบวนการต่อไปหรือไม่

๔. กรณีการออกใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน ตามมาตรา ๓๐ (๑) ของร่างพระราชบัญญัติฯ จากเดิมที่สภาวิชาชีพฯ มีอำนาจออกและเพิกถอนใบอนุญาต เห็นควรปรับเปลี่ยนให้การออกใบอนุญาตเป็นไปโดยสมัครใจของผู้จะขอรับใบอนุญาต โดยมีเหตุผลให้การปรับเปลี่ยนในช่วงแรกๆ ให้สื่อมวลชนเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าจะเข้ามาอยู่ในระบบหรือไม่ โดยเป็นไปตามแรงจูงใจและสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้ามาอยู่ในระบบใบอนุญาต

๕. บทบัญญัติในมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ของร่างพระราชบัญญัติฯ จะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย ฉบับผ่านการประชามติ เมื่อ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ หรือไม่ กรณีที่ห้ามไม่ให้รัฐอุดหนุนงบประมาณหรือประโยชน์ใดๆ ให้กับองค์กรสื่อของเอกชน โดยมีความสองแนวทางคือ

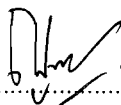
๑) ควรตัดบทบัญญัติในมาตรา ๓๑ (๑) (๓) และตัดมาตรา ๓๒ ทั้งหมด

๒) คงบทบัญญัติไว้เดิม โดยให้เป็นหน้าที่ของสภาฯ และองค์กรที่เกี่ยวข้องเป็น

ผู้พิจารณาเอง

๖. เห็นควรให้กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลในส่วนที่เกี่ยวกับเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ในส่วนของกองทุนสื่อสร้างสรรค์โดยให้กำหนดไว้ให้นำเงินในส่วนนี้มาใช้เฉพาะในการบริหารจัดการภายในสภาวิชาชีพสื่อมวลชนเท่านั้น

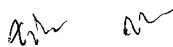
เลิกประชุมเวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา

นางสาวญาณกาญจน์ น้อยบุญแก้ว
วิทยากรชำนาญการ

นายบรรจง ชาทุม
นิติกรชำนาญการ
ผู้จัดสรุปผลการประชุม

นางสาวพัชรี สรวมประคำ
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา
ผู้ตรวจสรุปผลการประชุม

ภาคผนวก

คณะกรรมการประชุมหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

